

לימוד צוות - ירושלים לב האומה

במד"א;

ואמר רבא בר מנחמיא אמר רב חננא בר גודיא אמר רב אבל עיר שגגותיה גבוהין מבית הכנסת לסוף חרבה שנאמר (עזרא ט, ט) לרומם את בית אלהינו ולהעמיד את חרבותיו וה"מ בבתיים אבל בבקשקושי ואברודי לית לן בה אמר רב אשי אנא עבדי למתא מנחמיא דלא חרבה והא חרבה נאותו עון לא חרבה;

פניני הלכה:

ואסור שיהיה בניין אחר גבוה מבית הכנסת, ואמרו חז"ל (שבט יא, א): "כל עיר שגגותיה גבוהים מבית הכנסת, לסוף חריבה, שנאמר (עזרא ט, ט): 'לרומם את בית אלהינו ולהעמיד את חרבותיו'."

למה יש הלכה כזאת שבית הכנסת צריך להיות גבוה יותר מכל הבתים?

עין איה

"עמוד העולם מתקיים בהשרשה של הדעת האמתית שהמרכז היותר גבוה ונשא שבחיים הוא קדושת החיים לשם השם יתברך, כל מעשיך יהיו לשם שמייים, זהו המקום היותר נשגב שאליו צריכים כל עניני החיים לפנות. על כן, אם באומה הישראלית, ששם השם יתברך שנקרא עלינו הוא כל קיומנו והצטיינותנו בתור סגולה אלוהית בעולם, אם נקודות חילוניות יעשו חלילה בלב האומה רמים ונשגבים יותר מהשאיפה של קדושת ברית ד' שעמנו שע"ז מורה בנין בית הכנסת בצור מקדש מעט גם בארץ גלותנו, הרי נוטל בזה כל יסוד המקיים והמחיה את האומה בחיות האלוהית שלה, ותושלך אמת ארצה. על כן, כל עיר שגגותיה גבוהין מבית"כ (לסוף) חרבה, להורות שהתעודה של ביה"כ, שהיא עבודת השם יתברך, הוא המקום היותר גבוה שבחיים...."

יש ענין של החיים שלנו מכוונים לחיים גבוהים יותר - הקדושה שבחיים. האסאל את הקדושה הזאת, המקום שאלי עין כל תושבי העיר צריכות להיות נשואות לה אל בית הכנסת, לכן, כסיבה פשוטה - בית הכנסת צריך להיות גבוה יותר מהבתים. שיהיה ברור לאן אנחנו מכוונים.

עין איה

"...אמנם בית הכנסת נערך בערך עומק גוף החיים הישראליים, כערך הבתים העקריים, מקומות החיים בעצמם, ועליהם הוא מתרומם, להורות שמטרת כלל החיים ופרטיהם ישונו לתכלית עבודת ד' ושם ד' שנקרא עלינו בכלל האומה, ומסתעף לפרטיה. ע"כ מדקדקת תוה"ק בכל פרטי החיים...."

הגאון מדויקת ואומרת שבית הכנסת צריך היות גבוה יותר מהבית הפרטי של האדם ולא בהכרח מאיפה מוליאון גדול ומרשים. "בקשקושי ואכרורי לית לן בה." כל מבנה שהוא כקישוט לעירנו - מוליאון, קניון, חנות מאוד גדולה, יכול להיות גבוה יותר כי הוא כולל לא מרכז החיים שלנו (לא אמור להיות) אבל - בית הכנסת חייב להיות גבוה מהבית הפרטי של האדם, שם הוא חיי את חיו כדי שיכור תמיד לשם מה הוא חיי, הוא לא חיי בבית מפואר וגדול יותר מבית הכנסת כי זה לא העניין. אדם לא חיי בשביל עצמו. אלא למטרה גדולה ומקודשת יותר. בית הכנסת הוא מקור הקדושה שק העיר. ולשם מה שהוא מסאל אנחנו חיים.

הקשר ליום ירושלים:

מה היחס שצריך שיהיה לנו לירושלים? האם ירושלים היא גבוה אצלנו ברמה היאורטית?

י"ל האומה

מדינה צריכה נשק ומשק, מדינה צריכה שפה וארץ,

אך מעל הכל היא צריכה לב, רוח, נשמה.

ירושלים היא לב האומה

. ירושלים היא התורה והנבואה, הנהונה והמלכות.

לכן, הרבה יש לחשוב על ירושלים וללמוד על ירושלים,

להרגיש את ירושלים, ולחלום על ירושלים.

כאשר אנו נפגשים עם ירושלים,

הננו נפגשים עם התוכן היותר עמוק שבאומה."

-הרב שלמה אבינר-